

Maltractaments i vides silenciades

En els darrers anys els casos de violència i maltractament en l'àmbit de la llar han copsat bona part de la programació als mitjans de comunicació. L'augment de les denúncies, però, no ha aconseguit eradicar la situació que encara ara viuen moltes dones.

ARXIU / DOMÈNEC UMBERT

Els centres d'acollida es presenten com a possible solució per a les dones maltractades. La Generalitat Valenciana, a través de la Conselleria de Benestar Social, ha posat en funcionament en els darrers anys tres d'aquests centres.

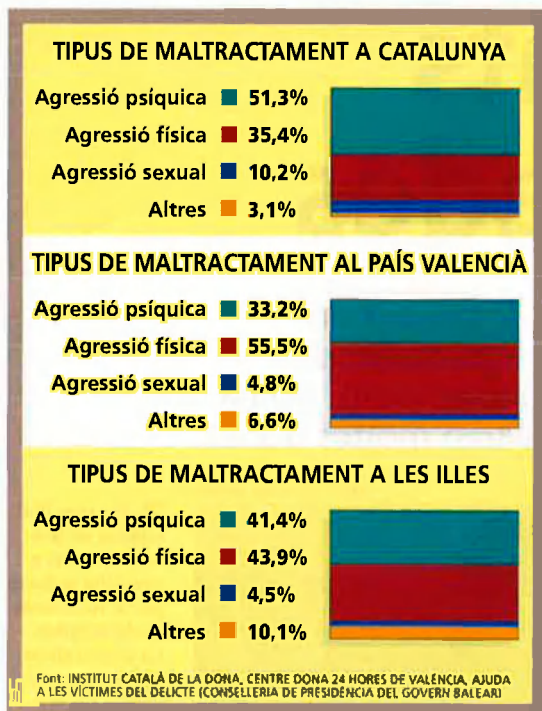
"Els casos de violència familiar són producte d'algun tipus de malaltia mental" o "la violència és un fenomen que només es dona en famílies de classe social baixa" o "el consum d'alcohol és la causa de les conductes violentes" són algunes de les excuses més recurrents que s'han utilitzat durant anys per justificar els casos de violència domèstica. D'un temps ençà, però, els mitjans de comunicació han emprès una dura batalla contra els casos de maltractaments, i sembla que la percepció d'aquest tipus de conducta ha canviat profundament en l'opinió pública. Un dels pri-

mers fets que van contribuir a la conscienciació del que realment era la violència domèstica va ser la celebració el 1995 a Pequín (Xina) de la IV Conferència Mundial sobre les Dones en la qual es van aprovar una sèrie d'objectius i mesures referents a punts com la pobresa, l'educació, la salut, l'economia, el poder i, entre d'altres, la violència. En aquest darrer apartat es van adoptar mesures per prevenir i eliminar la violència contra les dones i estudiar-ne les conseqüències. A Pequín, l'àmbit familiar es va constatar com un dels nuclis més importants de socialització, protecció i estabilitat emo-

cional, i per tant, la violència familiar s'interpretava com un fet "vergonyós".

El 22 de setembre de 1998, la Generalitat de Catalunya va aprovar el Protocol d'Atenció a la Dona Maltractada a proposta de la comissió d'anàlisi dels actes de violència contra les dones en l'àmbit de la llar. Aquest protocol es va elaborar amb els objectius de garantir l'assistència a les dones víctimes de maltractaments, reforçar les accions de caire sensibilitzador i educatiu, i, com a resultat d'aquestes dues tasques, aconseguir l'eradicació dels actes de violència contra les dones en

Dia Internacional de la Dona

l'àmbit de la llar. Així, es van posar en funcionament un seguit de serveis i recursos policials per allunyar la dona de la situació de violència i per aconseguir la seua posterior reincorporació a la societat.

El Protocol preveu un circuit d'atenció a la víctima que distingeix els diferents tipus de dones maltractades, ja que cadascun d'ells requereix una atenció específica. Un primer tipus correspon a aquells casos en què la víctima vol denunciar els maltractaments de què és objecte, siguen crònics o esporàdics. La segona distinció correspon a dones que denuncien amenaces o maltractaments psíquics. I la darrera distinció correspon als casos en què la possible víctima demana informació sobre on pot dirigir-se en cas de maltractaments, i no presenta denúncia perquè no vol admetre públicament els maltractaments o bé perquè té por. Joaquima Alemany, presidenta de l'Institut Català de la Dona valora el Protocol com un impuls definitiu a la tasca que, des de feia més d'una dècada, duia a terme la Generalitat. "El Protocol està sent -afirma la presidenta- una peça clau en el treball contra la violència envers les dones. Tanmateix, cal continuar insistint en

els aspectes relacionats amb la sensibilització de la societat i en la seua implicació activa i directa."

Paral·lelament, s'ha previst un sistema de prevenció que es potencia dins dels àmbits educatius i de convivència social (la família, l'escola, centres cívics, etc.) impulsant campanyes informatives i de sensibilització que promouen els valors de la convivència, la no violència, la col·laboració en la resolució de conflictes i el rebuig social dels agressors. En aquest sistema de prevenció hi ha implicats l'Institut Català de la Dona i els Departaments d'Ensenyament, Benestar Social, Governació i Justícia.

La primavera de 1998, el Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC) i l'Institut Català de la Dona van posar en funcionament la campanya "Prou dones

El perfil de les afectades correspon a una dona d'entre 30 i 40 anys, casada, amb estudis primaris, i que treballa en el sector de serveis.

maltractades!" amb l'objectiu de crear una sensibilitat social de rebuig contra els maltractaments a les dones i d'implicar-se activament en la seua eradicació, un total de 390 entitats, entre ajuntaments, associacions i consells comarcals van voler solidaritzar-se amb la campanya. Unes jornades a Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona el passat mes de maig i un acte de solidaritat a la capital catalana el passat 19 de desembre van afegir-se a la campanya de conscienciació del problema del maltractament.

Al País Valencià, l'any 1996 la Direcció General de la Dona de la Conselleria de Benestar Social

de la Generalitat Valenciana va crear els Centres Dona 24 Hores a València, i a Castelló i Alacant, el 1997. La finalitat d'aquests centres és ajudar les dones víctimes de maltractaments i informar i investigar en aquest camp. Les dones afectades acudeixen a aquests centres i reben atenció mèdica, psicològica i jurídica. Segons es reflecteix en un estudi elaborat per aquest centre, el 1997 es van rebre més de 9.000 trucades, la majoria de les quals eren per sol·licitar informació general, jurídica i social sobre qüestions concretes. Durant l'any 1997 el Centre 24 Hores Dona de la capital valenciana va atendre 944 dones, vint-i-cinc de les quals eren menors d'edat. El perfil de les afectades correspon a una dona d'una edat entre 30 i 40 anys, casada, amb estudis primaris, i que treballa principalment en el sector de serveis. Més de la meitat d'aquestes dones havien iniciat, o volien iniciar procediments judicials, tot i que no disposaven de l'assistència legal d'un advocat. En un informe fet públic la setmana passada, la consellera de Benestar Social de la Generalitat Valenciana, Marcela Miró, va manifestar que els Centres Dona 24 Hores de València, Castelló i Alacant han incrementat la seua oferta d'assistència en un 282,2% durant el 1998, és a dir, que els centres van atendre durant l'any passat 2.113 dones, 1.070 més que el 1997. La conselleria també treballa en l'àmbit del maltractament a través dels centres Infodona, uns centres que estan situats a les principals capitals de comarca i que funcionen com a pont d'accés als serveis del Centre Dona 24 Hores més proper.

A les Illes, l'assistència a les dones víctimes de maltractaments es coordina a través de l'Oficina d'Ajuda a les Víctimes del Delicte (AVD), que es va posar en funcionament el 1989. Aquest servei, tot i que està dirigit a la població en general, l'utilitzen en un percentatge molt més elevat les dones, segons un estudi elaborat per aquesta oficina. La causa és que l'AVD ha dirigit la seua política en els darrers anys cap a la prevenció

MAIKA NAVARRO

El miracle dels texans

La justícia no entén de texans, ni de cotxes de petit format. La justícia és senyora però, massa sovint està representada a les sales dels tribunals per homes que vesteixen pantalons amb pinces i mai jeans ben ajustats. Fa unes setmanes, a Itàlia –el país on vestir un texans arrapats està renyit amb els *fe-tuccini al pesto*– el Tribunal Suprem va absoldre un home d'un delictes de violació perquè la seva víctima –una alumna de divuit anys– portava texans. La sentència assegurava que “és de coneixement general que el jeans no es poden treure si la dona no vol i s'oposa amb totes les seves forces”. Diputades italianes de totes les ideologies es van unir i van convocar “una vaga indefinida de faldilles” fins que es revoqui l'insultant veredict.

Què s'han pensat aquests jutges, que els texans són una segona capa de pell enganxada a les cames i el cul de les senyores amb un sofisticat sistema de seguretat que reconeix la veu de la pro-

pietà-
r i a ?
Ara, no-
més falta
que algun cer-
vell intel·ligent
del Ministeri de
l'Interior promulgui
una llei per obligar les
dones a portar texans
per evitar ser víctimes de
violacions. La bogeria
arribarà a l'extrem que da-
vant un cas d'agressió sexual,
els jutges recriminaran a la do-
na el fet de no portar la penyo-
ra miraculosa de color blau ren-
tat a la pedra que només es dei-
xa treure quan elles ho desitgen.
“Però, senyora, que no sap que
per evitar ser violada ha de portar
texans i, si són estrets, millor?”, re-
cordaran els magistrats a les dones que
s'atreveixen a posar-se una faldilla o
uns pantalons amb pinces. Hi haurà

ajuntaments que subvencionaran campanyes ciutadanes per potenciar l'ús dels texans. Els grans fabricants subtitularan els seus anuncis amb l'eslògan: “La peça de roba que evita la violació. Només tu te la pots treure.” I a les botigues es podran trobar models amb un cademat incorporat a la bragueta per dificultar encara més la feina dels violadors. L'extinció dels agressors sexuals s'anunciarà amb rètols de llums.

No exagerem. I tampoc no hem de viatjar a Itàlia per topar amb la insensatesa. Altres sentències dictades a casa nostra han absolt, per exemple, un violador que va consumir el seu delictes dins un Renault Clio. “És impossible, per les reduïdes dimensions del vehicle, realitzar una violació dins aquest cotxe”, assegurava el veredict.

Un altre considerava que la violació dins el matrimoni és menys greu. És clar, només va faltar afegir que com que ja hi ha molta confiança, el delictes queda a casa. I si no, que no facin servir el pijama i dormin amb texans.

Periodista

i tractament dels delictes contra la llibertat sexual i la violència domèstica que afecten, bàsicament, les dones. Les principals conclusions de l'estudi reflecteixen que la víctima (dona) té una edat entre 26 i 45 anys, és casada, té fills i treballa, amb una situació econòmica mitjana-baixa. L'agressor, en aquest cas home, sol ser, en la majoria dels casos, el marit de la víctima, d'una edat entre 26 i 45 anys i d'un nivell cultural baix.

Les amenaces i els maltractaments són els tipus de violència que més es produeixen, tot i que també es donen casos d'agressions sexuals o coaccions. En aquests casos, el fet de posar una denúncia suposa la culminació d'una situació que, generalment, s'ha suportat durant alguns anys.

Segons un informe del Defensor del Poble, l'any 1994 es van fer a tot l'estat espanyol 13.547 denúncies referents a maltractaments; el

1995, 13.278; el 1996, 13.198; el 1997, 27.641; i el 1998, fins el mes d'octubre, 18.520. Tot i el notable augment de denúncies que s'ha produït en els darrers anys, en bona part gràcies a la política de denúncia que han seguit els mitjans de comunicació, encara existeix un gran nombre de dones que continuen patint maltractaments en silenci.

Rosanna Melià